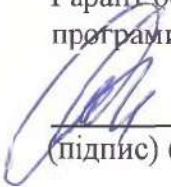

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої
програми

 Н. Є. Філіпенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«30» серпня 2022 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітня програма: Право

Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії права з галузі
знань право)

Силабус введено в дію
з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник:

професор кафедри права,
кандидат юридичних наук, професор І.Р. Шинкаренко

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права
гуманітарно-правового факультету

Протокол № 1 від « 26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри доктор юридичних
наук, професор

Г.О. Спіцина

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Шинкаренко Ігор Ростиславович
Посада: професор
Наукова ступінь: кандидат юридичних наук
Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Правові засади здійснення негласних слідчих (розшукових) дій» - магістр;
- «Актуальні правові та організаційні питання протидії загрозам убезпечення авіаційної та космічної діяльності» - магістр;
- «Фундаментально-прикладні питання криміналістики» - доктор філософії з права з галузі знань право;

«Міжнародні стандарти авіаційної та космічної діяльності в правовій системі України» - магістр;

Напрями наукових досліджень:

- безпека критичної інфраструктури;
- права людини та їх забезпечення під час здійснення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- історичні закономірності формування теорії ОРД як окремої галузі наукового знання;
- теоретичні проблеми формування метатеорії та приватних правових теорій;
- проблеми формування новітньої парадигми теорії та практики ОРД у сфері забезпечення загальної та спеціальної превенції, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень на об'єктах інфраструктури авіаційного транспорту та аерокосмічної галузі;
- теоретичні, кримінально-правові та організаційно-тактичні проблеми забезпечення державної політики протидії злочинності на об'єктах аерокосмічної галузі як складової критичної інфраструктури України.

Профайл викладача: Тел.: (097) -970-81-66

E-mail: i.shynkarenko@khai.edu

<https://orcid.org/0000-0001-5524-2259>;

<https://education.khai.edu/lecturer/schinkarenko-igor-rostislavovich>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

Робоче місце: 205 к-2.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 4 семестр

Обсяг дисципліни: 5,5 кредита ЄКТС / 165 годин, у тому числі аудиторних – 64 год. (лекції – 32 год, семінарські / практичні заняття – 32 год.), самостійної роботи здобувачів – 101 год.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг дисципліни: 4 кредита ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 24 год. (лекції – 8 год, семінарські / практичні заняття – 16 год.), самостійної роботи здобувачів – 141 год.

Дисципліна вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські/ практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Доктрина правової та соціальної держави; Сучасні доктрини кримінального права; Сучасні доктрини кримінального процесу; Філософія; Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ.

Кореквізити навчальної дисципліни: Актуальні проблеми теорії оперативно-розшукової діяльності, Доктринальні питання регулювання правовідносин в аерокосмічній галузі, Доктринальні засади правового регулювання організації забезпечення транспортної системи України, Перспективні напрями використання спеціальних знань у протидії загрозам об'єктам транспортної системи України.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- формування поглиблених знань щодо системи теоретичних поглядів та історичних закономірностей становлення та рівня сучасного розвитку науки експертології та криміналістики, а також умінь здійснення самостійного наукового пошуку у галузі судової експертології.

Завдання:

- засвоєння знань щодо історії судової експертології та криміналістики, а також їх сучасне розуміння;

- систематизація знань щодо формування та розвитку окремих криміналістичних вчень;

- формування поглиблених знань щодо становлення та сучасного стану розвитку криміналістичної техніки та теорії судової експертизи.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права, зокрема, правового супроводження забезпечення діяльності суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та

створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК) - Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері Права на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (СК): Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї (нього, них) міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з галузі права та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики у сфері Права, виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК06. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі права та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та безперервний саморозвиток й самовдосконалення під час їх реалізації.

СК07. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики досліджень та загального культурного кругозору, а також дотримання правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК08. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем наукового пізнання, застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності в галузі права.

СК09. Здатність до застосування принципів верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності та формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Перелік очікуваних результатів навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з галузі права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідної галузі, отримання нових знань та/або здійснення

інновацій, які відповідають стандартам національного та міжнародного рівнів.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні правові проблеми державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу з використанням здобутків теорії права та інших правових наук, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, тощо), математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані; розв'язання проблем окремої групи правових відносин з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, у тому числі методи та засоби створення інформаційних технологій та програмного забезпечення, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі права та дотичних міждисциплінарних напрямках з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників (зокрема чинного законодавства, практики його застосування, розробки проєктів нормативно-правових актів із обґрунтуванням власної позиції щодо необхідності їх прийняття), у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми права з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН08. Розуміти загальні принципи та методи права, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у науково-педагогічній практиці.

РН09. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в навчальний процес інновації, сучасні освітні методи та технології, методику педагогічної діяльності з права.

РН10. Здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проєктів з права.

РН11. Уміти управляти змістом, розкладом, вартістю, якістю, ризиками, людськими ресурсами та комунікаціями науково-технічних проєктів з відповідністю вимогам міжнародних стандартів з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН12. Знати сучасні підходи та засоби моделювання досліджуваних об'єктів та процесів управління, в тому числі в аерокосмічній галузі, вдосконалювати їх, розвивати, оптимізувати та приймати рішення, вміти

створювати нові.

PH13. Знати філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрямки і закономірності розвитку вітчизняної та світової науки в умовах глобалізації й уміння їх використовувати в науково-дослідній та професійній діяльності у різних галузях, у тому числі аерокосмічній галузі.

PH14. Демонструвати необхідні знання, розуміння сутності, змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права та застосовувати їх у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА № 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ТА ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ТЕОРІЇ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Зародження судово-медичної експертизи у середні віка. Зародження та формування судової експертології у середні віка. Емпіричні передумови виникнення та розвитку судової експертизи: накопичення емпіричних фактів у судовій експертизі та інших науках, прояв інтеграційних процесів. Формування теоретичних та прикладних основ окремих пологів та видів експертиз. Формування теоретико-правового підґрунтя створення та розвиток судово-експертних установ на теренах України у ХХ столітті. Становлення науково-дослідних та експертно-криміналістичних установ в Україні ву сучаснихбумовах.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо закономірностей виникнення та розвитку судової експертології.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних

питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА №2. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми Становлення судової експертології як самостійної науки. Поняття судової експертології, її система, закономірності що вивчаються. Функції судової експертології: методологічна, синтезуюча, пояснювальна, прогностична. Взаємозв'язок та розмежування загальної теорії судової експертизи та криміналістики. Вплив суміжних наук на методи судової експертизи.

Поняття та структура окремої експертної теорії, її роль та значення в експертній діяльності. Місце окремих теорій та навчань у структурі судової експертології. Система окремих експертних теорій.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо загальних принципів формування теорії судової експертології, як окремої галузі теоретичного знання.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 3. КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ОСНОВ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Сучасний стан та перспективи уточнення об'єкту судових експертиз. Процесуальна класифікації об'єктів судових експертиз: об'єкти, які мають або не мають процесуального статусу; об'єкти, які представлені слідчим, судом, стороною захисту; отримані експертом, допоміжні. Наукова класифікація об'єктів судових експерти: об'єкти роду (виду), конкретної експертизи:

Сучасний стан та перспективи уточнення предмету судової експертизи. Предмет роду (виду) судової експертизи. Предмет конкретної експертизи. Експертні завдання, їх види. Ціль та зміст діагностичних експертних завдань.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень криміналістики та судової експертології визначення підґрунтя та закономірностей концепції удосконаленні наукових основ судових експертиз.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА №4. СУЧАСНІ ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МЕТОДІВ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Методи науки та практичної судово-експертної діяльності. Загальнонаукові та спеціальні методи, загально-експертні та окремо експертні методи. Критерії допустимості використання методів у судочинстві. Тенденції розвитку методів експертне дослідження. Класифікація загальноекспертних методів. Поняття якісних та кількісних методів аналізу. Методи аналізу зображень, морфології, якісного та кількісного складу, структури та властивостей об'єктів судових експертиз. Поняття неруйнівних методів експертного дослідження. Судово-експертні методики.

Методи та методики експертного дослідження. Теоретико прикладні проблеми формування типових та конкретні методики. Класифікація методів експертного дослідження. .. Класифікація методик експертного дослідження.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень про закономірності розвитку системи методів судових експертиз отримати теоретичні знання щодо сучасної наукової думки про систему традиційних та інноваційних методів судової експертизи .

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 5. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ПІДГРУНТЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ПРОБЛЕМ КЛАСИФІКАЦІЇ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Історичні аспекти становлення та перспективи наукових досліджень у галузі судової експертизи. Теоретично-історичні передумови класифікація комплексних судових експертиз. Напрямок оптимізація класифікації судових експертиз. Історичні аспекти формування системи класифікації судових експертиз у країнах світу.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень теорії пізнання визначити закономірності появи та розвитку класифікації судової експертизи.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 6. НАУКОВА КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження –8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –20 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми Підстави класифікації судових експертиз. Характеристика процесуальних видів експертиз: первинні, додаткові, повторні, комісійні, комплексні експертизи. Система судових експертиз за галузями знань.

Поняття класу, роду, виду судових експертиз. Класи судових експертиз. Характеристика типових об'єктів та задач: криміналістичні; інженерно-технічні; економічні; товарознавчі; у сфері інтелектуальної власності; психологічні; мистецтвознавчі; екологічні; військові; судово-ветеринарні, гемологічні; судово-медичні; судово-психіатричні експертизи.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та прогалин чинного законодавства надаються знання щодо загальних закономірностей удосконалення класифікації судових експертів.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 7. ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Концепції підходів до диференціації класів, родів та видів судових експертиз. Теоретичне підґрунтя підходів до диференціації класів,

родів та видів судових гемологічних експертиз. Наукові концепції формулювання пропозицій щодо підходів до виділення класів, родів та видів судових релігійознавчих експертиз. Наукове підґрунтя до диференціації класів, родів та видів окремих судових експертиз.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень судової експерталогії визначити теоретичні та технолого-методологічні основи проведення судових експертиз.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання:ПРН1 – 14

ТЕМА № 8. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ОСНОВ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Судова експертиза та судово-експертна діяльність. Основна мета та завдання судово-експертної діяльності. Принципи та особливості

функціонування судово-експертної діяльності. Наукові та правові основи системи державних спеціалізованих експертних установ України. Функції-задачі державних спеціалізованих експертних установ України. Організація проведення судової експертизи. Порядок проведення експертизи в експертній установі. Повноваження керівника експертної установи з організації провадження експертного дослідження по постанові слідчого, призначення нових експертиз і перевірки висновків експерта. Підготовка судових експертів. Атестація судових експертів. Реєстр атестованих судових експертів. Реєстр методик проведення судових експертиз

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень судової експерталогії визначити теоретико-прикладні засади визначення сучасної мети та завдання судово-експертної діяльності, її принципів, та формування науково-обґрунтованої моделі проведення судової експертизи

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

5. Індивідуальні завдання

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на практичних заняттях; вирішення онкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з

окремих правових інститутів; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання модульного контролю; складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт	0..2	1	0...2
Семінарські заняття	0...2	2	0...4
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	8	0...16
Виконання практичних робіт	0...2	8	0...16
Рішення тестових завдань	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Модуль 3			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	5	0...10
Виконання і захист практичних робіт	0..2	5	0...10
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-16
Усього за модуль			1-36
Усього за курс			60...100

Білет для іспиту складається з Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за

наявності допуску до іспиту/заліку.

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отримання рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в: [Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.](#)), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017» та «Про академічну доброчесність»СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019(зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

В 3. Відвідання занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyuu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>).

10. Методичне забезпечення

1. Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Загальнотеоретичні проблеми судової експертології» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 25 с.

2. Навчально-методичне забезпечення вибіркової навчальної дисципліни «Загальнотеоретичні проблеми судової експертології» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 294 с.

3. Mentor: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1686>

11. Рекомендована література

1. Бахин В. П. Криміналістика. Проблемы и мнения (1962-2002) : монографія / В. П. Бахин. Киев, 2002. 268 с.
2. Бахин В. П., Карпов Н. С. Некоторые аспекты изучения практики борьбы с преступностью (данные исследований за 1980-2002 г.). Киев, 2002. 458 с.
3. Белкин Р. С. Криміналістическая энциклопедия. 2-е изд., доп. : Мегатрон XXI, 2000. 334 с.
4. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. X. : Право, 2016. – Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2018. 952 с.
5. Журавель В. А. Проблеми теорії та методології криміналістичного прогнозування. Харків : Право, 1999. 303 с.
6. Карпов Н. С. Злочинна діяльність : монографія. К. : вид-во Семенко Сергія, 2004. 310 с.
7. Карпов Н. С. Криміналістичні засади вивчення злочинної діяльності : монографія. К. : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. 522 с.
8. Котюк І. І. Теорія судового пізнання : монографія. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 435 с.
9. Даньшин М. В. Криміналістика XXI століття: місце у системі наукового знання : монографія. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 480 с.
10. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія. Одеса : Фенікс, 2007. 260 с.
11. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз) : монографія. Х. : Харків юридичний, 2007. 432 с.
12. Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія. Харків : В деле, 2015. 560 с.

Додаткова

1. Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Загальнотеоретичні проблеми судової експертології» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 25 с.
2. Навчально-методичне забезпечення вибіркової навчальної дисципліни «Загальнотеоретичні проблеми судової експертології» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є.

Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 294 с.

3. Актуальні питання стандартизації судово-експертного забезпечення правосуддя в Україні. Перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присв. 105-річчю судової експертизи в Україні та 95-річчю з дня народження академіка М. Я. Сегая (м. Київ, 4-5 липня 2018 р.) / КНДІСЕ Мінюсту України; за заг. ред. д.ю.н. О. Г. Рувіна; уклад. А.О. Полтавський, О. В. Юдіна, Ю. Б. Форіс. – К., 2018. – 000 с. Разумов Э. А. Практическое руководство по криминалистике : учеб.-практ. пособие ; под ред. И. П. Красюка. К.: ООО «Элит Принт», 2011. 465

4. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції : монографія. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2012. 304 с.

5. Колесниченко А. Н., Коновалова В. Е. Криміналістическая характеристика преступлений : учебное пособие. Х. : Юрид. институт, 1985. 92 с.

6. Лисенко В. В. Криміналістичне забезпечення діяльності податкової міліції (Теорія та практика) : монографія. К. : Логос, 2004. 324 с.

7. Лук'янчиков Є.Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів : монографія. К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2005. 360с.

8. Малярова В. О. Розслідування злочинів проти моральності у сфері статевих стосунків: теорія та практика : монографія. Харків : Видавництво «Золота миля», 2013. – 365 с.

9. Матусовский Г. А. Экономические преступления: криминалистический анализ. Х. : Консум, 1999. 480 с.

10. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

11. Степанюк Р. Л. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, вчинених у бюджетній сфері України : монографія ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. Ф. Волобуєва. Х. : НікаНова, 2012. 382 с.

12. Теоретичний базис судового експертного дослідження надзвичайних подій на повітряному транспорті / А. А. Крупка, Л. Є. Дузь, М. О. Кралюк, Я. А. Крупка, Є. О. Яковлева. Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право. № 1(49) (2021). С. 121-127. DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1\(49\).233054](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1(49).233054)

13. Тертишник В. М. Судова експертологія : підруч. для підгот. здобувачів освіт. ступеня «магістр» за спец. 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність» / В. М. Тертишник, В. В. Варава, О. В. Сачко ; за заг. ред. В. М. Тертишника. – Харків : Право, 2021. – 280 с. ISBN 978-966-998-229-2

14. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик : монографія. Харків : Харків юридичний, 2010. 319 с.

15. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації : монографія. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2013. 440 с.

13. Шевчук В. М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи : добірка наук. пр. / Віктор Шевчук ; упоряд.: Н. А. Чмутова. – Харків : Право, 2020. – 1280 с. ISBN 978-966-998-029-8

14. Шинкаренко І. Р. Генезис формування теорії оперативно-розшукової діяльності у реаліях сьогодення. *Науковий вісник ДДУВС*. №12016. С. 202-215.

15. Шинкаренко І.Р. Етапи формування моделей оперативно-розшукової діяльності сил правопорядку та спецслужб на теренах України // *Науковий вісник ДДУВС: Збірник наукових праць*. 2018. № 1 . С. 9-16. (включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава) DOI : 10.31733/2078-3566-2018-1-9-16

16. Шинкаренко І.Р. Проблеми наукового забезпечення державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. *Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх*. 2018. Спеціальний випуск №1. С. 190-198. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава) DOI <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2018-СВ1-190-198>

17. Шинкаренко І.Р., Пиріг І.В. Принципи судової експертизи // *Збірник наукових праць «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики»*. Випуск 18. 2018. С. 221-230. (включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава) DOI <https://doi.org/10.32353/khrife.2018.24>

18. Шинкаренко І.Р., Мешков О.О. К вопросу о теоретической сущности судебной экспертизы случаев электротравмированных. *LEGEA SI VIATA: Publicatie stintifico – practica*. Aprilie (№4/1) 2019. С. 57-59. URL : <http://www.legeasiviata.in.ua/index.php/zhurnaly?id=372> 12.12.2019-0:26

19. Шинкаренко І.Р., Оболенцева-Красивська О.С. Гемологічна судова експертиза: поняття, проблеми проведення та напрями розвитку. *Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх*. 2019. №1. С. 102-107. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава) DOI: 10.31733/2078-3566-2019-1-102-107

20. Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз : навч. наочн. посіб. для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ, Промінь, 2019. 180 с.

21. Шинкаренко І.Р. Місце оперативно-розшукової науки у системі юридичних наук // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: Матеріали VI Міжнародної науково – практичної конференції, м. Харків, 1 грудня 2017 р. Х.: ХНУВС, 2017. – С. 332-335

22. Шинкаренко І.Р. Наукове забезпечення модернізації моделі правового регулювання оперативно-розшукової діяльності. *Актуальні питання протидії злочинності в сучасних умовах: вітчизняний та зарубіжний досвід* : матер. II Міжнар. наук. – практ. конф., 15 бер. 2018 р. Дніпро: ДДУВС, 2018. С. 135-140

23. Шинкаренко І.Р. Кримінальний аналіз як засіб підвищення ефективності діяльності підрозділів кримінальної поліції. *Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підрозділів кримінальної поліції* : матер. Міжнар. наук. – практ. семінару, 23 бер. 2018 р. Львів: ЛДУВС, 2018. С. 214-218

24. Шинкаренко І.Р. Історичні етапи та тенденції розвитку теорії оперативно-розшукової діяльності. *Актуальні питання оперативно – розшукової протидії злочинам*: матеріали наук. – практ. семінару, 17 травня 2018 р. Дніпро: ДДУВС, 2018. - 108 с. С. 120-124.

25. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Історичні витoki та перспективи розвитку теорії та практики судової експертизи. *Актуальні питання судової експертизи та криміналістики*: зб. матеріалів міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 95- річчю створення Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса, 10-11 жовтня 2018 р). Харків: Право, 2018. С. 20-22.

26. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Щодо запровадження європейських стандартів забезпечення прав і свобод людини у судово-експертній діяльності. *Актуальні питання досудового розслідування та тенденції розвитку криміналістичної методики* : тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 листопада 2018 р. Харків: ХНУВС, 2018. С. 211-213.

27. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Місце теорії судової експертизи у системі юридичних наук. *Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінально-процесуального та криміналістичного забезпечення безпеки України* : матер. Міжнар. Наук. – практ. конф, 30 лист. 2018 р. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. С. 123-125. URL:

28. Шинкаренко І.Р. Оперативно-розшукова теорія: поняття, структура, окремі задачі наукових досліджень. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики: матер.* Всеукраїнської науково-практична конференція, 19.10.2018р. м. Дніпро : ДДУВС С. 107- 111. URL:

29. Шинкаренко І.Р. Актуальні проблеми використання експертної практики щодо підготовки персоналу сектору безпеки у сфері протидії кіберзагрозам в Україні. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти* : матер. II Міжнар. наук. – практ. конф., 15 бер. 2019 р. Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 125-130. URL:

30. Шинкаренко І.Р., Оболенцева-Красивська О.С. До питання сутності гемологічної судової експертизи. *Актуальні питання судової експертизи та криміналістики*: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 150- річчю від дня народження Заслужного. професора М.С. Бокаріуса, 18-19 квітня 2019 р. Харків: Право, 2019. С. 97-100. URL:

31. Шинкаренко І. Р., Спіцина Г. О. Деякі напрямки наукових досліджень проблем судової експертології. *Актуальні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування* : матеріали наук.-практ. семінару (Дніпро, 24 травня 2019 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 248 с., С. 21-25. URL:

32. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Напрямки формування новітньої парадигми провадження судової експертизи під час досудового розслідування корупційних злочинів. *Актуальні проблеми діяльності органів досудового розслідування*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 7 черв. 2019 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. С.225-231. URL:

33. Шинкаренко І.Р. Модернізація законодавства у сфері протидії злочинності, як основа формування нової парадигми оперативно-розшукової діяльності. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики: матеріали Всеукр. наук. - практ. конф.* (Дніпро, 8 листоп. 2019 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. Ч. 1. 120 с., С. 19-24.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>
5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України URL : <http://mvs.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру України. URL : <http://dndekc.centrmia.gov.ua>
8. Веб-сайт організації «Конгрес криміналістів» URL: <https://crimcongress.com/>.
9. Веб-сайт «International Association of Forensic Sciences» URL: <https://iafs2020.com.au/aboutiafs-2/>
10. Веб-сайт «American Academy of Forensic Sciences – AAFS» URL: www.aafs.org
11. Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
12. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

13. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

14. Офіційний сайт Харківського національного університету
внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>

15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко
<http://korolenko.kharkov.com/>

16. Юридична бібліотека <http://pravo.biz.ua/>.